

[Svend Haugaard.]

Fra radikal side kan vi give tilslutning til de fleste af de enkeltheder, der foreslås i forslaget. Det falder os ret let, idet det på næsten alle tekniske områder er omtrent identisk med et forslag, som vi for nogen tid siden har udarbejdet og afleveret til regeringen; dog havde vort forslag nogle tilføjelser i forhold til det, vi drøfter her, bl. a. foranstaltninger mod forurening af danske farvande og foranstaltninger til modvirkning af strålingsfare, der kan opstå fra radioaktive stoffer.

Jeg kunne have lyst til at komme med endnu en tilføjelse. Når man taler om luftforurening, må jeg straks i mine tanker også kombinere tobaksrygning dermed, ikke alene af hensyn til rygernes egen sundhed, men også af hensyn til os andre, som skal tvinges til at indånde røgen. Der kunne nok være grund til at drøfte og diskutere, hvor langt andres last skal gå i retning af at påtvinge os andre en dårlig luft.

Jeg synes, det bør nævnes, at ikke alt inden for hele det store kompleks har lige stor hast, og at man ikke overalt er lige sikker på nødvendigheden. F. eks. er blyforbindelser i benzín nævnt i forslaget. Vi ved, at blyforbindelser er giftige, men vi ved ikke, om vi indtager disse forbindelser; skade, der kan ske, er indtil videre ukendt. Måske kan det modsat være sådan, at færre blyforbindelser i benzinen kan betyde en dårligere forbrænding, og ved dårlig forbrænding kender vi i hvert fald indtil videre skadevirkningerne. Der er altså områder, hvor vi endnu ved for lidt, og man skal ikke forivres sig netop her.

Der er til gengæld andre områder, hvor vi har tilstrækkelig bund under fødderne, og hvor man roligt kan tage fat, også i hurtigt tempo.

Jeg synes, det er værd at anerkende, at en række virksomheder selv har taget fat, det gælder f. eks. præparaterne af sulfoart, hvor man nu er nået frem til, at langt den overvejende del af dem er nedbrydelige. Det gælder også fødevarerindustrien, der på mange områder selv har standset iblanding af farlige kemiske midler. Det gælder nypfindelser, karburatorer, efterbrændere o. lign., der kan spille en meget betydelig hjælpende rolle for en forbedring af luften. Det gælder olieselskabernes interesse for

svovlindhold — interessen er ikke tilstrækkelig endnu, men i hvert fald begyndende.

Men naturligvis vil en lovgivning på disse områder give langt større sikkerhed og have en hurtigere virkning. Især vil jeg fremhæve, at det er meget vigtigt for de virksomheder, som kan skabe forurening, at de på virksomhedens anlægsstadium ved noget om, hvilke forskrifter der kommer; det vil være både det letteste og det billigste, når man ved det på et tidligt stadium.

I forslaget er der stillet krav om ensartede regler på landsbasis. Jeg er enig i, at det ikke er godt, at man tilfældigt fra kommune til kommune har forskellige regler, men på den anden side mener jeg, der er grund til at tage visse geografiske hensyn. Svovlindholdet i olie er en mindre gene i landdistrikter, end det er i de større byområder; nedgravede olietanke, som lækker, er en katastrofe i vandvindingsområder, men mindre farlige udenfor; lugt- og støjgener volder langt det alvorligste besvær i byområder; beliggenhed i forhold til vindretning kan spille ind; hævnning af saltvandsanlæg i afvandsområder kan ske i visse egne, ikke i andre; sivebrønde er temmelig katastrofale i et tæt bebygget distrikt, men ikke farlige i de udprægede landområder; endvidere spiller jordlagene også ind for sivebrønde osv. Jeg synes altså, der er grund til her at tage betydelige geografiske hensyn.

Der er ikke i forslaget sagt noget egentligt om omkostningerne, og jeg indrømmer, det er meget svært at sige noget præcist om, hvor meget det vil komme til at koste; men en del vil kunne gennemføres uden større udgifter hverken for samfundet eller for virksomhederne. For andre initiativers vedkommende kan der blive tale om ret svimlende udgifter. Det er klart, at vi kan ikke løse alt på én gang; men der findes særlige områder, hvor vi skal tage fat på at løse problemerne nu, uanset at det bliver dyrt; der findes andre områder, hvor det er billigere, og det vil være helt selvfølgeligt, at vi finder frem til en hurtig løsning. Jeg mener altså, at vi er nødt til at lave en prioritering under hensyn til forholdet mellem farlighed og økonomi.

Forurening er i høj grad et internationalt problem. Vanskelighederne er i de forskellige lande stort set af samme art, om end de melder sig med forskellig styrke, og det er derfor meget vigtigt, at vi kan udnytte